

ACTA DE LA SESSIÓ SOBRE L'ORDENANÇA D'INNOVACIÓ URBANA

Dia i hora: 19 de desembre de 2024 a les 10 h

Lloc: Ca l'Alíer, Taller de ciutats. Carrer de Pere IV, 362.

Assistència a la reunió

Attene	Nathalie
Bayarri Ferrer	Bernardí
Caus Angles	Ignasi
del Pozo Fina	Fernando
Dominguez falguera	Isaac
Duemig	Daniel
escobar vall	jaime
Espinosa Guerrero	Virginia
Farinea	Chiara
Ferreira Pinto	Fabiano
GARCIA SERRANO	JOAN
Iglesias	Guillermo
Llopis Raja	Xavier
López García	Espiridión
París	Jordi
Pericas Bosch	Enric
Rafols	Irene
ROIG	ORIOL
Sagrera Cuscó	Albert
Tapia Pagès	Albert
Ortiz Ruiz	Antonio
Herena Montull	Antonio
Juárez Mena	David
Bravo	David
Colin	Isaac

Ordre del dia

- 9.45 h Recepció i control d'assistència
- 10 h Benvinguda, presentació del marc estratègic i ordre del dia de la sessió, a càrrec de Michael Donaldson, director general de BIT Habitat.
- 10:10 h Introducció al concepte d'entorn controlat de proves, presentació del status del procés de redacció de l'ordenança: cronograma redacció + procés de participació, a càrrec d'Ara Muñío, tècnica de BIT Habitat.
- 10:20 h Presentació de la dinàmica de la sessió i equip dinamitzador, a càrrec d'Ara Muñío, tècnica de BIT Habitat.
- 10:25 h Distribució per taules i començament del treball en grups. Temàtiques:
 - a. Identificació de barreres actuals per a fer proves a Barcelona.
 - b. Creant el MVP de l'entorn controlat de proves de la ciutat.
 - c. Perquè testejar a Barcelona i contraprestació per la ciutat.
- 11:45 Tancament i properes passes, equip tècnic BIT Habitat.

Desenvolupament de la sessió

Michael Donaldson obre la sessió i dona la benvinguda als assistents, situant-la en el context del procés de participació de la redacció de l'ordenança municipal per a la creació d'un entorn controlat de proves a la ciutat de Barcelona. També detalla tota la feina feta amb anterioritat per a fomentar l'experimentació i la realització de pilots a la ciutat, possant en valor iniciatives com el detalla que Barcelona 'Innova Lab, plataforma un servei pilot de finestra única obert al 2022 dissenyat per a oferir suport i facilitar la realització de proves pilot a la ciutat.

En l'apartat temporal, informa que al mes d'abril es va començar a debatre sobre l'ordenança, i que el 24 de juliol de 2024 es va presentar a Barcelona, més concretament a ca l'Alí, la guia Sandbox per part del Govern d'Espanya. A continuació, al mes de setembre, es va constituir la comissió assessora encarregada de redactar l'ordenança que s'aspira a aprovar. Així mateix, informa que s'han activat els espais de participació ciutadana previstos per a aquest procés, i aquesta sessió constitueix la primera de diverses trobades destinades a fomentar la implicació pública.

Michael Donaldson precisa que l'horitzó fixat per a l'aprovació definitiva de l'ordenança és a finals de l'any 2025. Es mostra confiat que aquest termini es complirà, ja que no es preveuen grans dificultats importants en aquest aspecte, atès que s'està realitzant un procés d'escolta activa en el qual també participen tots els equips municipals (presents al patronat de la fundació).

Afegeix que l'ordenança prendrà un caràcter essencialment administratiu, perquè haurà de contemplar qüestions relacionades amb els permisos, els riscos i els recursos que l'Ajuntament haurà de destinar. Tot i això, remarca que hi ha un ampli marge per integrar estratègies i oportunitats, així com per sensibilitzar sobre les barreres que siguin insalvables. Conclou que el taller i la sessió d'avui se centraran precisament en aquest tema.

Finalment, informa que s'intentarà recollir totes les perspectives, tot i que és possible que no es puguin incorporar totes les propostes. El resultat final reflectirà la suma de diversos punts de vista, incloent-hi

els de tècnics, juristes, etc. En aquest sentit, admet que els processos participatius poden generar certa frustració, però es compromet a garantir un procés d'escolta activa i proactiva, amb la voluntat d'incorporar les propostes que sorgeixin. Insisteix en el fet que aquesta és només la primera d'una sèrie de sessions que es duran a terme. A més, informa que es preveu que, en algun moment del procés, els participants tinguin l'oportunitat de reunir-se amb personal tècnic municipal d'altres àmbits, ja que són els responsables finals de validar o no la viabilitat d'una prova. Per tant, tot i que el temps disponible és limitat a només sis mesos, es farà un esforç concentrat per garantir que els treballs avancin de manera eficaç.

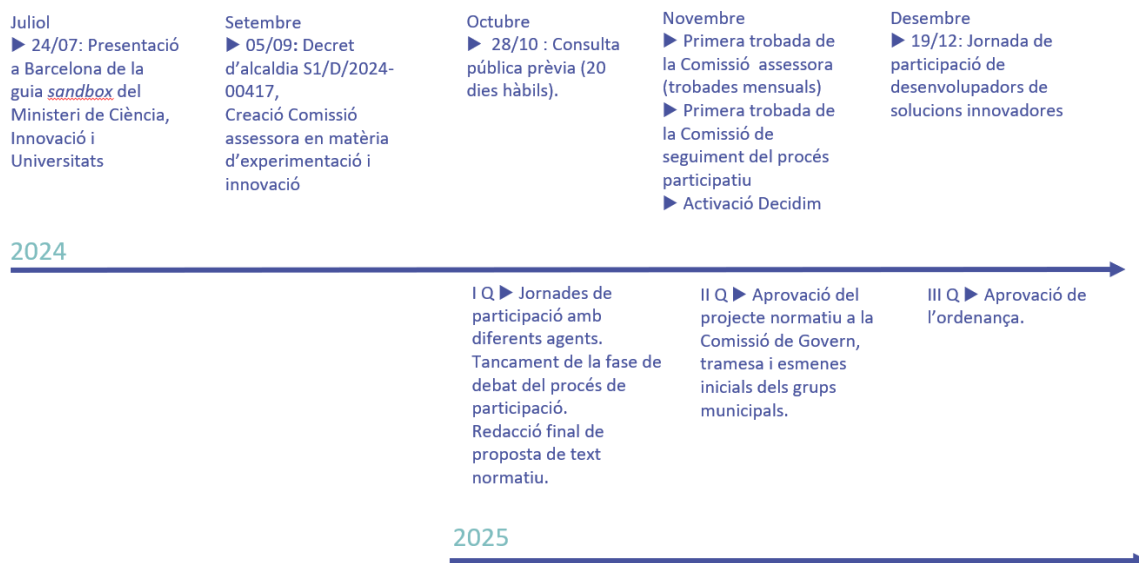
A continuació, pren la paraula **Ara Muñoz** introduint el concepte de Sandbox, el qual descriu com un entorn definit i estructurat que permet l'experimentació amb noves tecnologies, productes i serveis innovadors en condicions reals, però amb un abast i un termini limitats. A continuació, explica el desenvolupament de la sessió, detallant que la part del taller se centrarà en tres grans blocs: la identificació de les barreres actuals per a la realització de proves pilot a la ciutat; el desenvolupament del MVP (minimum viable product) per a l'entorn controlat de proves a la ciutat; i les contraprestacions associades.

Afegeix que, dins el marc del Sandbox, quan es parla d'experimentació, s'ha de tenir en compte que aquesta, implicarà una excepció a la normativa vigent en aquell moment. És precisament aquesta excepcionalitat la que justifica l'existència del Sandbox, ja que facilita l'experimentació i la reducció d'obstacles reguladors. En algunes ocasions, els obstacles poden provenir d'àmbits que no estan relacionats amb la regulació local. En aquest sentit, també és important considerar les competències implicades. Els obstacles que poden sorgir inclouen, entre altres, el fet que el compliment de la regulació sigui costós o excessivament complex, la incertesa respecte a la normativa aplicable o bé la mateixa normativa que impedeix la innovació desitjada. En aquests casos, quan es detecta que afrontar els límits imposats per la regulació podria comportar resultats positius, l'aplicació del Sandbox esdevé una solució idònia.

Finalment, subratlla que l'objectiu del Sandbox és aprendre, i a partir d'aquest aprenentatge, valorar si és necessari modificar el marc regulador vigent o bé l'orientació estratègica existent.

A continuació, es presenta el cronograma de l'ordenança:

3. FITES I CRONOGRAMA DE L'ORDENANÇA

Seguidament, es presenta el procés de participació, detallant els actors que es consideren part d'aquest procés i la seva interpretació:

-Desenvolupadors de solucions innovadores: Aquest grup inclou aquells agents que dissenyen i implementen solucions tecnològiques i innovadores, amb l'objectiu de transformar i millorar diversos àmbits socials, econòmics i ambientals.

-Facilitadors: impulsors i proveïdors d'actius i recursos per als desenvolupadors de solucions innovadores: Aquestes entitats o individus són els responsables de proporcionar els recursos necessaris per al desenvolupament d'innovacions, ja sigui en termes d'infraestructura, coneixement o finançament.

-Intermediaris entre els desenvolupadors de solucions innovadores i els agents facilitadors, impulsors i proveïdors: Són els actors que faciliten la comunicació i la col·laboració entre els desenvolupadors de solucions innovadores i aquells que proporcionen els recursos i el suport necessari per al seu desenvolupament ("antenes").

-Administracions que participen en el disseny de polítiques, plans i programes dedicats a fomentar la innovació i els avenços científics i tecnològics: Aquestes entitats institucionals tenen la responsabilitat de crear el marc normatiu i estratègic per afavorir la innovació i els avenços en ciència i tecnologia, tot promovent la creació de noves iniciatives en aquests camps.

-Comissió assessora en matèria d'experimentació i innovació: Un òrgan intern que assessora sobre les línies d'actuació, la viabilitat de les propostes i la implementació de solucions innovadores, garantint que els processos d'experimentació segueixin les millors pràctiques i els estàndards establerts.

-Plataforma d'Innovació urbana: Integrada pels diferents òrgans de govern de la Fundació BIT Habitat: Patronat, Comitè executiu, Consell empresarial i Consell Científic. Els consells el conformen al voltant d'unes 80 persones de reconeguda trajectòria en innovació en diferents camps.

-Ciutadania: Els ciutadans són considerats una part activa del procés, ja que són els beneficiaris finals de les innovacions i experimentacions que s'hi portaran a terme, així com els subjectes que podrien tenir un paper de co-creadors i participants en el desenvolupament de noves solucions.

En aquest context, s'exposa que el model dissenyat per al Sandbox segueix la metodologia del doble diamant. Actualment, el procés es troba en la fase de descoberta, la qual consisteix a identificar i analitzar els diferents Sandbox existents tant a nivell local com nacional.

Seguidament, el procés ha d'entrar en la fase de convergència, on l'objectiu és aprofundir en la comprensió de les perspectives i visions dels agents implicats. Aquesta etapa busca establir les bases per a la fase d'ideació i el disseny del Sandbox, definint així com ha de ser estructurat i implementat el model en el nostre context local.

De totes maneres, insisteix en el fet que es programaran més sessions participatives fins al mes d'abril per seguir recollint aportacions dels agents implicats. Es té previst reunir-se amb els participants al mes de febrer, tot i que, si sorgeixen propostes abans d'aquesta data, els interessats poden enviar-les directament per ser considerades en el procés.

Finalment, s'informa que el procés de participació ja està activat a la plataforma Decidim, on es pot consultar tota la informació relacionada amb el procés i seguir-ne l'evolució de manera transparent.

<https://www.decidim.barcelona/processes/innovaciourbana?locale=ca>

Presentació de la dinàmica de la sessió i equip dinamitzador.

Ara Muño demana que cada participant es presenti breument i expliqui el motiu principal de la seva assistència a la sessió:

Lluïsa Cendón, de BIT Habitat: Comenta que és interessant participar en aquesta sessió per veure tots els agents de l'ecosistema treballant conjuntament, i considera que aquesta col·laboració pot ser molt enriquidora.

En general les persones participants tenen un gran interès en participar de l'elaboració d'aquesta ordenança perquè en les seves tasques professionals s'han trobat dificultats a l'hora de testejar i fer pilots a la ciutat, .

A mode de conclusió, **Michael Donaldson** destaca que BIT Habitat és un projecte totalment municipal, que no hauria estat possible sense la col·laboració de tots els departaments municipals. El seu comentari subratlla la importància de la cooperació inter-departamental per a l'èxit de projectes com aquest. Afegeix que el Sandbox s'ha definit com un espai controlat per provar productes i serveis en entorns urbans, amb la finalitat d'escalar-los al mercat. Aquest entorn de proves és essencial per a facilitar la innovació, ja que aconsegueix un equilibri entre la seguretat que requereix l'administració i la llibertat necessària per a la innovació.

Expressa que no es pot mantenir una ciutat del segle XIX per a afrontar els reptes actuals del segle XXI, que són cada vegada més complexos. Això implica la necessitat d'utilitzar els potencials digitals i tecnològics disponibles per a afrontar aquests reptes. I conclou que la clau és trobar un equilibri, tot i que probablement no es podran abordar tots els problemes alhora.

Ara Muño exposa com es desenvoluparà el treball de col·laboració i informa que els participants s'hauran de distribuir en grups, assignant-los a les sis taules de la sala. A continuació, presenta els temes sobre els quals es treballarà:

-Identificació de les barreres actuals per realitzar proves a Barcelona.

-Creació del disseny bàsic de l'entorn controlat de proves.

-Raons per dur a terme proves a Barcelona i les contraprestacions que pot oferir la ciutat.

Afegeix que un cop els grups hagin compartit les seves idees, es farà una posada en comú i es farà un canvi de taula (menys la persona relatora de cada grup).

Resultats:

Identificació de barreres actuals per a fer proves a Barcelona.

Es demana als participants que identifiquin les barreres que troben a l'hora de fer proves amb projectes d'innovació a Barcelona.

Posada en comú:

Grup 1:

Els membres d'aquest grup expressen que a Barcelona hi ha més exigència normativa que a qualsevol altre lloc de Catalunya, fins i tot més que a Madrid. Consideren que es busca l'excel·lència, però que això té un cost en temps i recursos econòmics. També remarquen la manca de coordinació política i

tècnica i proposen que, en lloc de trobar resistència davant cada proposta innovadora, hi hagi una millor coordinació entre les polítiques estratègiques i les propostes tècniques per tal de flexibilitzar els processos. Finalment, afegixen que seria útil disposar d'una finestra única de propostes, ja que actualment resulta complicat saber a qui adreçar-se quan volen presentar un projecte innovador, especialment si els interessats són gent jove que encara no coneixen l'entorn.

Grup 2:

Aquest grup considera que seria beneficiós el suport a la identificació d'un interlocutor vàlid per a impulsar projectes innovadors, és a dir, un actor que tingui interès en el projecte i estigui disposat a donar-li suport. També remarca la importància de tenir en compte l'aspecte econòmic, ja que la innovació comporta un sobre cost que cal preveure. Sovint, els projectes d'innovació es veuen limitats per pressupostos ajustats. A més, apunten la necessitat de trobar espais escalables i accessibles, ja que en ocasions es faciliten espais petits o poc adequats que no compleixen amb les expectatives.

Grup 3:

La majoria dels membres del grup identifiquen els procediments com un dels principals obstacles, ja que hi ha una contradicció interna dins de l'administració pública: tot i la voluntat d'innovar, hi ha nombrosos obstacles per implementar i validar projectes innovadors, especialment degut a buits normatius. A més, consideren que l'accés a oportunitats d'innovació és una barrera important i veuen útil la creació d'una finestra única per a facilitar la informació sobre com aportar innovació a l'administració pública, així com la manera amb la qual aplicar la normativa un cop els projectes s'han implementat. Finalment, apunten que la retribució econòmica per a la innovació no és suficient i creuen que aquest aspecte hauria de ser revisat.

Grup 4:

Els membres d'aquest grup debaten sobre els models de contractació per impulsar la innovació, destacant que les barreres econòmiques, derivades dels pressupostos destinats a aquest àmbit, són insuficients per a garantir un procés innovador. Afegixen que la temporalitat és un factor crucial, ja que la innovació requereix temps, i destaquen també la importància de la planificació i el diagnòstic previs. Com a exemple, mencionen el cas de Barcelona, que per al 2030 vol aconseguir ser una ciutat amb edificis de zero emissions. No obstant això hi ha una manca de planificació i diagnòstics previs per a afrontar aquest repte. Quan es llança un concurs per a projectes d'arquitectura sense aquest diagnòstic previ, no es disposa de temps suficient per a presentar propostes adequades, i sovint hi ha incompliments normatius que no permeten que el projecte tiri endavant. En aquest sentit, consideren que la planificació i el diagnòstic haurien de realitzar-se abans de l'execució per a pal·liar aquest problema.

Grup 5:

Aquest grup tracta principalment la vessant de l'enginyeria i l'arquitectura civil. Identifiquen com a barrera l'absència d'una anàlisi dels riscos econòmics associats als projectes, i suggereixen que seria més adequat adoptar una visió a llarg termini, ja que alguns projectes poden no ser rendibles a curt termini, però a llarg termini sí. Afegixen que, per tal d'agilitzar la posada en marxa de projectes innovadors, seria beneficiós permetre que els processos administratius fossin simultanis en lloc de seqüencials, ja que l'enllaç de processos allarga massa els temps d'execució. Finalment, apunten que, un cop els projectes innovadors són aprovats, la seva implementació al mercat esdevé complicada, a diferència de les innovacions en la indústria farmacèutica, que llança nous medicaments al mercat amb més agilitat.

_Creant el MVP de l'entorn controlat de proves de la ciutat.

Per a aquesta part de la col·laboració es demana als participants que identifiquin les necessitats no cobertes que la proposta de l'entorn controlat de proves a la ciutat pretén resoldre. Concretament, se'ls sol·licita que expliquin quines necessitats actualment no estan satisfetes i de quina manera aquesta proposta pot donar-hi resposta.

També se'ls sol·licita que enumerin els factors que fan de Barcelona una ciutat atractiva per a dur a terme proves d'innovació. Quines característiques específiques de la ciutat els sembla que la converteixen en un lloc ideal per a dur a terme experiments i quins aspectes de la ciutat aporten un valor afegit a aquest tipus d'activitats innovadores.

D'altra banda, es vol conèixer què faria que els participants preferissin el Sandbox de Barcelona per a fer proves en comptes d'altres que ja estan actius, com els de València, Saragossa o Valladolid. Quins elements diferencials creuen que ofereix el Sandbox de Barcelona que el facin més atractiu o eficaç en comparació amb altres iniciatives similars.

Finalment, es proposa que els participants elaborin un esbós d'objectius SMART (específics, mesurables, assolibles, rellevants i amb termini) per avaluar si el Sandbox està funcionant adequadament. Se suggereix que aquests objectius cobreixin un període d'escenari 1-3 anys des de la seva posada en marxa, amb la finalitat de poder fer un seguiment de la seva efectivitat.

Grup 1:

Expressen que troben molt important que els habitants estiguin involucrats de forma activa en els projectes i a la vegada es tingui en compte que la innovació sigui accessible als petits sectors i sobretot als joves perquè moltes vegades queden exclosos. A banda, consideren que els projectes d'innovació haurien d'arribar a l'àrea metropolitana i no només a Barcelona ciutat.

Un dels avantatges que troben a la ciutat de Barcelona diuen que és el fet que una proposta d'innovació es pot provar en molts entorns alhora perquè és una ciutat molt compactada.

Per altra banda, pel que fa al tema dels beneficis de la innovació expressa que han debatut sobre qui se'n beneficia i com s'hauria de definir de millor manera els mecanismes per tal que tots els actors se'n poguessin beneficiar.

Grup 2:

Els participants consideren que seria fonamental disposar d'un sistema de resposta ràpida, així com d'un mecanisme de filtratge àgil i interessant. Apunten que la comunicació del sistema de Sandbox ha de ser clarament definida per tal que una àmplia gamma de la població pugui entendre'n l'objectiu. A més, suggereixen que la comunicació hauria d'estar segmentada per sectors i que fos un estil de comunicació atractiva i seductora.

D'altra banda, destaquen la importància de l'accés al finançament, tant en relació amb la precarietat que s'ha mencionat anteriorment pel que fa a la innovació, com també en el context de l'acompanyament posterior a l'escalabilitat dels projectes. Consideren que el finançament ha de contemplar diferents nivells d'intervenció.

També assenyalen la necessitat d'assistència en la recerca de col·laboradors, així com de suport a empreses o iniciatives més joves. Proposen que, a més de rebre aquesta ajuda, s'estableixi un sistema

de mentoratge, amb facilitadors o mediadors que puguin contribuir a connectar aquestes iniciatives amb la ciutadania.

Pel que fa a les mètriques, subratllen que els resultats han de ser aplicables a l'entorn real, consideren que els projectes han de poder provar-se en contextos reals per a garantir la seva viabilitat.

Finalment, consideren important mesurar el temps de reacció i el percentatge de projectes aprovats després de ser provats al Sandbox. També veuen rellevant observar quina quantitat d'iniciatives no catalanes s'interessen per Barcelona per a formar part d'aquesta iniciativa de Sandbox.

Grup 3:

Consideren que una de les necessitats no cobertes és la manca d'espais disponibles on poder fer proves. Per a avançar en innovació, veuen aquesta necessitat com un objectiu important a abordar.

Una proposta de valor que destaquen és la singularitat de la topografia de Barcelona, que resulta favorable per a iniciatives locals. Argumenten que no té sentit dur a terme proves en llocs allunyats de les zones on es vol implementar la innovació.

Pel que fa a les mètriques, suggereixen que una mesura rellevant podria ser el temps de resposta a les propostes. No obstant això, apunten que seria molt complicat establir una mètrica única per a projectes tan diversos, ja que cada tipus d'iniciativa requereix un enfocament diferent.

Grup 4:

Una de les necessitats identificades és la necessitat de fer una anàlisi de riscos per a poder tirar endavant els projectes. Un dels avantatges de Barcelona és que, històricament, ha prioritzat la innovació i s'ha posicionat com un aparador internacional important. En aquest sentit, consideren que la proposta de valor seria facilitar la sortida comercial de la innovació, ja sigui a través d'algun tipus de certificat/segell que permeti la seva comercialització o mitjançant altres mecanismes. Pel que fa a les mètriques, consideren que seria essencial que qualsevol proposta provada al Sandbox es pogués implementar en el mercat en un termini màxim de dos anys.

Grup 5:

Un aspecte que consideren tant com a mètrica com a proposta de valor és el fet que, quan en el Sandbox es detecta algun element que no s'ajusta a la normativa vigent, però es disposa d'una solució per a superar aquest obstacle, la transició d'una prova a la seva reproductibilitat en un entorn real hauria de ser possible, tot i que la normativa no canviï de manera immediata. Així, creuen que si un projecte es prova al Sandbox amb una excepció normativa, es considera que, si el projecte té èxit, hauria de poder incorporar-se de manera immediata, fins i tot si la normativa actual no es modifica al moment. En cas contrari, la incapacitat d'incorporar el projecte a l'entorn real pot allargar-se fins a cinc anys, la qual cosa genera una barrera per a la seva implementació.

Ara Muño informa que, atès que s'ha exhaurit el temps programat per a la sessió, es proposa que els participants puguin respondre a la darrera pregunta via correu electrònic.

La sessió es conclou en aquest punt i finalitza a les 12 h. tal com s'havia programat.